Nr: 281.
Wtorek.
D. 25. Listop:
Rok 1823.

KURIER WARSZAWSKI

WSPOMNIENIA.
Uspokoienie związku Litewskiego 1696.

NOWOSCI WARSZAWSKIE.

Nieumieszczona nigdzie i z starych rękopismów wyciągnięta Anegdotka o Janie III. W największej bitwie z *Muzułmanami* wymierzona na Dowódcę Wojsk Polskich kula armatna, przed samym koniem Jana tak mocno w ziemię ugodziła, iż całego Króla zasypała. Otrząsnowszy się Król pozostał w miejscu, a gdy go Kapelan ostrzegł o niebespieczeństwie, i usunąć się radził, rzekł: ,,widzisz Przyiacielu że się niemam czego obawiać, kiedy same kule hołd mi winny oddaią.,,

Niedawno umieściliśmy wyiątki z *Astrei* tyczące się dzieła świeżo wydanego w Paryżu przez T. *Mosse* ,,*Sztuka zarobienia na Chleb*, *powiększenia dochodów, i.t.d.* Przytaczamy znowu kilka myśli tegoż Autora wprzedmiocie handlu i kupiectwa. Autor zwraca uwagę Czytelnika na to, że zawieszanie wypłat ze strony kupców, często także pochodzi z tamowania ich przemysłu, które stawia niekiedy kupców w potrzebie szukania zysków przez wybiegi i matactwo; człowiek uczciwy nawet, widząc grożącą nędzę pomiwolnie chwyta się czasem zakazanych środków, gdyż wtym iedynie sposobie znajduie możność wyżywienia swej familji i zadosyć uczynienia swym obowiązkom i umowom. Z tego najczęściej źródła pochodzą *zawieszania wypłat*, *upadłości i bankructwa*, lubo często nieprzezorność, nieszczęście niespodziewane, złe sprawowanie się i nieuczciwość, bywaią tych nieszczęść powodem. Wyznać iednak należy, że częściej nieprzezorność i nieszczęście niespodziewane przywodzo kupców do bankructwa i upadłości, niż nieuczciwość." W przypadku nieszczęścia niespodziewanego, człowiek uczciwy będąc zmuszonym zawiesić wypłaty, powinien natychmist w naturze, lub spieniężywszy całą swoię własność wyrównwaiącą długom, oddać na rzecz wierzycieli w terminie przyzwoitym, rachuiąc ieszcze procenta. Ten zaś kupiec który nierostropnie działa, iż nietylko swoie mienie na stratę wystawia, ale nawet część należności wierzycieli, iest występnym i surowo winien być karanym." Nakoniec to obmierzłe przemyślanie dążące do pomnożenia swego kredytu w celu pogrążenia mnóstwa osób w niedoli, iest tak zbrodniczem, że niema dostatecznej surowości na iego ukaranie; i taki ohydny oszust niepowinienby dotknąć ziemi żadnego kraiu, bez ściągnienia na siebie miecza sprawiedliwości." — (*Astrea Nr:* 3.)

Do Katarzyny L: dziś w dniu iéj Jmienin.

Jlu ujmuią Twe wdzięki,
Jlu pragnie Twoiej ręki,
Jle cnot Twe serce mieści,
Jlu się Twym wzrokiem pieści,
Niech Ci chwil tyle Niebo żyć pozwala
A przeżyiesz Matuzala. A: S:

W dniu 13 m: z: r: b: iako w rocznicę śmierci JW. *Pawła Chmielewskiego* Posła Obwodu *Lipnowskiego* obchodzoną była uroczystość pochowania Serca Jego w Kościele *Sudraskim*, w Dobrach Nieboszczyka. Niewzruszony ciągłego życia tegoż szanownego Męża w każdej epoce cel usłużenia swym spółziomkom, dobroć serca i łagodność charakteru znamionowały go najdokładniej. Zbyt wczesny zgon w miare życzeń tychże współziomków, familji i Przyiacioł był powodem najdotkliwszej im straty. Pokoj Jego popiołom.

ROZMAITOSCI.

Obrzęd zaślubin Następcy Tronu *Pruskiego* z Królewną Bawarską do kilku tygodni odłożonym został. — Królewicz *Niderlancki Fryderyk*, ma wyiechać dla zwiedzenia *Włoch* wspólnie z Królewiczem Pruskim *Wilhelmem*. — Nader są smutne opisania niezmiernych szkód iakie w *Tyrolu* zrządziły nadzwyczajne wezbrania rzek przez 3 dni toiest: 13, 14 i 15 Pazdzierni: nietylko że są zniszczone pola, łąki, ogrody, pozrywano mosty, wywrócone domy, ale niektóre wzgórza nadzwyczajnym pędem wody przeniesione zostały na inne miejsca; nawet mało znane strumyki zdawało się że zamieniały wszerokie rzeki, a większe rzeki iakby morze zalały Kraj na mil kilkanaście. — w *Neapolitańskiem* taki iuż iest niedostatek pieniędzy, że Rząd przyjmuie podatki Zbożem które zamyśla wysyłać zagranice. — P. *Andre Nantel* Paryżanin, wydał nowe dzieło *Xiąże Angulem w Hiszpanji*, które dedykował Małżonce tegoż Xcia. — Ma być w *Paryżu* założony nowy Plac otoczony najozdobniejszemi domami, nazywać się będzie *Trokadero* a to na pamiątkę wojny terazniejszej. — Słychać że P. *La Faiet* na zawsze opuści *Francją* i uda się do Ameryki północnej. —

W ostatnich latach dochody rządowe w Turczech, mimo okropnych ucisków nie są znaczne, liczą na całe Państwo 160 milionów złp: Wydatki także są nieznaczne, ponieważ wiele żywności i nawet fabrykatów w naturze się wybiera. Wojsko także

nie wiele kosztuie ponieważ posiadacze dóbr lennych naywięcey przystawiaią. Zarząd skarbu atoli bardzo iest niezręczny i niewierny. Turczyn płaci 2, Chrześcjanin 11 piastrów rocznego haraczu. Frankowie to iest cudzoziemcy pod opieką którego zPosłów zagranicznych, wolni są od tego podatku. Opłata gruntowa równie iest znaczną. Dziesięciny i cła obciążaią rolnictwo, chów bydła i handel. Haracz Multan i Wołaszczyzny wynosi razem miljon piastrów. Skarb (Miry) zwykle bywa pusty, a wczasie woien udaie się do nadzwyczajnych podatków i ucisków. Do woien religjinych przykładaią się kassy meczetów, które nie małe maią dochody: W r. 1803 wynosiły długi Stanu więcej iak 35 milionów Reńskich konwencyjnych. Dotąd zapewnie trzykroć się podniosły. Tym bogatszy iest skarb prywatny Padyszy (Kasne) którego składanie należy do obowiązków religijnych. Służy on tylko do prywatnego użytku Cesarza, i do pomocy w nagłych potrzebach. Dochody iego składaią dobra korony, dary Baszów, skonfiskowany maiątek zrzuconych i zmarłych Baszów, i dzierżawa, którą każdy urzędnik za swoią godność opłaca. Tak płaci Basza rocznie miljon Reńs:, Kady 550. piastrów na rok. Musi zatem skarb ten wielkie zawierać bogactwa. —— z *Hiszpanji* donoszą że wszystkie korpusy wojsk Konstytucyjnych będą zwinięte, dozwolono aby żołnierze obrali sobie podług woli miejsce dalszego pobytu. Poseł Rossyjski Hrabia *Po co di Borgo* iuż znajduie się w *Madrycie* i oczekuie na przybycie Króla Hiszp: poczem wróci do *Paryża*. Artykuły Kapitulacji *Barcelony* ieszcze nie są ogłoszone, również ieszcze nie iest wiadomo co *Mina* przedsiewezmie, chociaż też Kapitulacją podpisał. Jenerał *Roten* miał się widzieć z Marszałkiem *Monsej* i osobiście ułożyć się względem oddania *Barcelony*. Słychać że w *Kadyxie* zaszło nieporozumienie miedzy Dowódcą wojska Fran: tam stoiącego na załodze, a Gubernatorem Hiszpańskim, lecz te wkrótce uśmierzonem zostało. Już prowadzą do Francji żołnierzy Hiszpan: będących w *Urgielu*. Piiemoncki Pułkownik *Pakarolli* który służył w wojsku rewolucyjnem Hiszpa: umarł w Szpitalu w *Perpignan*. Mówią że *Kwiroga* został uwięziony a to wchwili gdy miał ratować się ucieczką. Hról Hiszp: wezwał Xięcia *Angulem* aby po między oficerów i żołnierzy Francuzkich rozdał tyle Krzyżów Orderu Hiszpańskiego zasługi, ile mu się podoba. — Niektóre dzienniki, Paryzkie twierdzą że *Riego* niebędzie na śmierć skazany lecz na wieczne wygnanie. Doszła wiadomość że nakoniec *Kartagena* poddała się władzy Króla Hiszpań:— Jenerał Hiszpańś: *Zaias* opuścił Hiszpanją i odpłynął na Wyspę *Kuba* iako miejsce swego urodzenia. — Dobra *Balasterosa* dawniej przez Reiencją były skonfiskowane, zostały mu wrócone, mówią że ten Jenerał z rozkazu rządu musi udać się do *Saragossy*. Warownie *Kadyxu* maią być iak najspieszniej przez Inżynierów Francuz: naprawienę. — Słychać iż starożytny Zakon *Kawalerów Maltańskich* otrzyma niektóre prowincje w *Grecji*. —

PRZYJECHALI do WARSZAWY.

Wysocki Oby: z G. Grodzieńskiej.— de Posart Karól Oby: z Fryburg. — Jabłoński Kapitan z Augustowskiego. — Zapaśników Kommissjonier z Wilna.— Rudnicki Woj: Doktor z Grodna. — Milke Jan pby: z Płockiego. — Imillity Kaźmierz Oby: z Rajgrodą.

DONIESIENIA.

Pewna osoba posiadaiąca doskonale iężyk niemiecki, niemniej wiadoma w ięzyku Polskim, Francuzkim i Angielskim, opatrzona dobremi zaletami, życzy mieć zatrudnienie w utrzymywaniu *Xiążek Handlowych*, regulacji, w okolicznościach rachunkowych, daie przytym naukę w podwójnej włoskiej Buchalterji również w innych Kantorycznych umieiętnościach. Ci którzyby chcieli korzystać z tej zdatności, raczą wyznaczyć po południu od 4 do 8 godzine, biletami opieczętowanemi A.Z. godzinę w drukarni Kurjera w której się zgłosić ma.

Podaie się do publicznej wiadomości, iż aukcja na Towary, iakoto: Mydło, Swiece, iakoteż na niektóre sprzęty domowę, iakoto szafę, komodę, krzesełka i stolik, w Warszawie przy ulicy Rynek Nowego Miasta pod Nro. 316 w dniu 26 m. i r. b. zrana o godzinie 10 za gotowe pieniądze więcej daiącemu odbędzie się. A. *Tryllerowicz* Komornik.

Potrzebna iest Francuzka rodowita na Prowincje do rozmawiania się z dziećmi. Dowiedzieć się w Drukarni *Kurjera*.

Jan Prinoth. właściciel handlu Towarów Galanteryjnych przy ulicy Miodowej Nr 481 maiąc zamiar prędkiego i zupełnego wyprzedania się z Towarów swoich, cenę tychże znacznie zniżył, oczym Szanowną Publiczność niniejszym zawiadamia. W tymże samym handlu są do sprzedania różne meba Pantaljon machoniowy Wiedeński.

Zgubione Klucze można odebrać w Dru: Kur:

Teatr. Dziś Komedja *Szkoła Obmowy*.